REZOLUȚIA (UE) 2024/2301 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 11 aprilie 2024

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) aferent exercițiului financiar 2022

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Institutului European de Inovare și Tehnologie („Institutul”) aferent exercițiului financiar 2022,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0132/2024),

A. întrucât, potrivit situației veniturilor și cheltuielilor sale ([1]), bugetul definitiv al Institutului pentru exercițiul financiar 2022 a fost de 406 585 390,99 EUR, ceea ce reprezintă o creștere cu 12,65 % față de bugetul pe 2021; întrucât bugetul Institutului provine în principal de la bugetul Uniunii;

B. întrucât, în raportul său privind conturile anuale ale Institutului pentru exercițiul financiar 2022 („raportul Curții”), Curtea de Conturi („Curtea”) declară că a obținut asigurări rezonabile cu privire la fiabilitatea conturilor anuale ale Institutului și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente,

Gestiunea bugetară și financiară

1. constată că eforturile de monitorizare a bugetului din cursul exercițiului financiar 2022 au avut ca rezultat o rată de execuție a creditelor de angajament din exercițiul respectiv de 94,03 %, ceea ce reprezintă o scădere de 3,88 % față de 2021; constată că rata de execuție a creditelor de plată pentru exercițiul respectiv a fost de 98,42 %, ceea ce reprezintă o scădere de 1,06 % față de 2021;

2. constată că cuantumul bugetului final al Institutului este rezultatul unui amendament în valoare de 656 930,67 EUR adoptat de consiliul său de conducere („consiliul de conducere”) ca urmare a modificărilor aduse programului anual de lucru al Institutului pentru 2022;

3. constată cu îngrijorare că observația Curții privind legalitatea și regularitatea granturilor acordate de Institut a fost verificată *ex post* de un auditor extern independent și că rata de eroare în 2021 a fost de 1,73 % (comparativ cu 0,66 % în 2020); subliniază că, deși rata de eroare rămâne sub pragul de semnificație de 2 %, riscurile critice implicate de majorarea bugetului și extinderea mandatului și activităților din cadrul programului Orizont Europa, împreună cu creșterea numărului de comunități de cunoaștere și inovare (CCI) pot afecta capacitatea Institutului de a supraveghea și monitoriza în mod eficace CCI-urile, ceea ce ar putea genera rate de eroare mai ridicate și nereguli nedetectate în viitor; invită Institutul să ia măsuri concrete pentru a reduce rata de eroare;

4. constată, pe baza raportului Curții, că în 2022 Institutul a plătit dobânzi de întârziere în cazul unor debursări de granturi în două cazuri, în valoare totală de 32 070 EUR; constată cu îngrijorare că în ambele cazuri, Institutul nu a monitorizat în mod adecvat termenele reglementare, ceea ce indică o deficiență în fluxul de lucru pentru plăți al Institutului; constată, din răspunsul Institutului la observația Curții, că începând din 2023 acesta și-a revizuit procesele de gestionare a granturilor, a instruit personalul relevant și utilizează sistemul informatic de gestionare a granturilor al Comisiei (eGrants), reducând astfel semnificativ probabilitatea apariției unei erori similare în viitor;

Performanța

5. constată cu satisfacție că Institutul utilizează un sistem de indicatori-cheie de performanță (ICP) legați de activitățile operaționale, guvernanță și comunicarea instituțională; constată, de asemenea, că Institutul a realizat cu unele întârzieri aproximativ 95 % din programul său de lucru pentru 2022; ia act de faptul că, în cadrul noii agende europene de inovare, Institutului i-au fost încredințate noi activități, care nu fuseseră incluse în planul inițial și pentru realizarea cărora nu au fost alocate resurse suplimentare;

([1]) JO C 489, 22.12.2022, p. 56.

6. salută faptul că Institutul a avut un impact sporit în 2022, dat fiind că a contribuit la introducerea pe piață a aproape 1 670 de produse și servicii inovatoare, a format mii de antreprenori și a sprijinit 5 600 de start-upuri și întreprinderi în faza de creștere, care au atras investiții în valoare de aproape 6 miliarde EUR; constată, de asemenea, că Institutul și-a încheiat integrarea în programul Orizont Europa, trecând la un model de finanțare multianual;

7. observă că Institutul a înregistrat progrese în implementarea inițiativei-pilot „Consolidarea capacităților de inovare pentru învățământul superior", lansată în 2021, sporind interesul și participarea instituțiilor de învățământ superior; ia act de faptul că Institutul a fost evidențiat ca fiind unul dintre principalii contribuitori și actori ai ecosistemului european de inovare, odată cu lansarea inițiativei sale privind talentele în domeniul deep tech, care vizează calificarea, recalificarea și perfecționarea a cel puțin un milion de talente în următorii trei ani;

8. salută faptul că Institutul a sprijinit poporul ucrainean după invazia ilegală și neprovocată a Rusiei în februarie 2022, oferind asistență pentru studenți, antreprenori, cercetători, instituții de învățământ superior și întreprinderi; constată, de asemenea, că Institutul a lansat Academia Alianței europene pentru baterii în cadrul asistenței de redresare pentru coeziune și al programului Teritoriile Europei, ceea ce constituie prima alocare majoră de fonduri provenind de la un alt program către Institut;

Realizări în materie de eficiență

9. ia act de faptul că Institutul a semnat un memorandum de înțelegere cu Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii, care vizează mai multe activități comune și evaluări de securitate; reamintește că activitățile comune reunesc diverse perspective, reduc duplicarea eforturilor, îmbunătățesc învățarea și consolidează relațiile dintre participanți; constată, de asemenea, că în 2021 Institutul, pentru a-și îmbunătăți eficiența, a început să realizeze tranziția de la Orizont 2020 la Orizont Europa, care s-a încheiat în 2022, în colaborare cu Comisia;

10. observă că Institutul a realizat diferite analize ale eficienței proceselor, ceea ce a dus, printre altele, la adaptarea fișelor posturilor și a obiectivelor personalului și la modificări în alocarea sarcinilor și a resurselor; ia act de faptul că Institutul a efectuat în 2022 un exercițiu de restructurare și a adoptat un document intitulat „Modul de lucru", printre altele pentru a spori eficiența, de exemplu în ceea ce privește utilizarea e-mailului, reuniunile și munca de la distanță;

11. salută faptul că, în 2022, au fost lansate noi instrumente informatice de suport al operațiunilor administrative ale Institutului, cu obiectivul final de a crește eficiența și eficacitatea operațională a organizației, inclusiv privind instrumentul de gestionare a achizițiilor publice (PPMT), Q-Sign (semnătura electronică) și introducerea mai multor module ale Sistemului informatic de gestionare a resurselor umane al Comisiei Europene (Sysper); invită instituția să identifice mai multe proceduri interne care ar putea fi raționalizate prin noile instrumente informatice;

12. reamintește importanța creșterii gradului de digitalizare a Institutului în ceea ce privește funcționarea și gestionarea internă, dar și pentru a accelera digitalizarea procedurilor; accentuează că Institutul trebuie să își continue eforturile proactive în această privință, pentru a evita un decalaj digital între agențiile Uniunii; atrage totuși atenția asupra necesității de a lua toate măsurile de securitate necesare pentru a evita orice risc la adresa securității online a informațiilor prelucrate, insistă că trebuie să se acționeze mai ferm împotriva atacurilor cibernetice sau a încercărilor de infiltrare provenite în special din Rusia sau China;

Politica de personal

13. observă că la 31 decembrie 2022 schema de personal era completată în proporție de 93 %, fiind ocupate 40 din cele 45 de posturi de agenți temporari autorizate în cadrul bugetului Uniunii (același număr de posturi autorizate ca și în 2021); constată totodată că în 2022, în cadrul Institutului au mai lucrat 25 de agenți contractuali, 10 lucrători temporari și un expert național detașat;

14. este preocupat de faptul că insuficiența constantă a personalului Institutului, subliniată de Curte în rapoartele sale anuale, nu a fost remediată prin posturi suplimentare; subliniază că Institutul și-a reiterat la începutul anului 2023 solicitarea de a primi 10 posturi suplimentare, ceea ce i-ar permite să își îndeplinească programul de lucru pentru 2024; atrage atenția asupra necesității de a alinia resursele Institutului la așteptările aferente mandatului său;

15. ia act de distribuția genurilor în rândul personalului de conducere de nivel superior și mediu al Institutului, 5 persoane din cele 8 fiind bărbați; este preocupat de echilibrul de gen în cadrul consiliului de conducere, 9 din 14 membri ai personalului fiind bărbați; ia act de distribuția de gen în rândul personalului Institutului, 28 dintre cei 65 de angajați fiind bărbați; observă că în 2022 au fost aprobate politica și planul de acțiune privind egalitatea de gen ale Institutului; reamintește că este important să se asigure echilibrul de gen și invită Institutul să ia în considerare acest aspect la viitoarele recrutări de personal și numiri în posturile de conducere de nivel superior și mediu; cere Comisiei să țină cont de importanța garantării echilibrului de gen atunci când desemnează membrii consiliului de conducere al Institutului;

16. își exprimă îngrijorarea cu privire la echilibrul geografic în cadrul conducerii de nivel superior și mediu al Institutului, unde un singur membru al personalului de conducere provine din Europa Centrală și de Est; insistă că trebuie să se aducă îmbunătățiri; invită Institutul să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la acest lucru;

17. salută inițiativele Institutului de a consolida importanța echilibrului de gen, cum ar fi programul „Girls Go Circular" destinat elevelor și Supernovas, program care promovează antreprenoriatul și leadershipul în rândul femeilor; constată, de asemenea, că Institutul a adoptat în 2023 Carta EUAN privind diversitatea & incluziunea, confirmându-și angajamentul de a asigura egalitatea de șanse în fiecare etapă a carierei și de a capacita un mediu de lucru în care diversitatea este considerată o sursă de inovare, îmbogățire și creativitate și în care incluziunea este promovată de cadrele de conducere și de întregul personal;

18. observă că Institutul a implementat majoritatea modulelor Sysper în 2022 și va continua procesul în 2023; ia act de faptul că Institutul a adoptat Carta rețelei agențiilor Uniunii Europene privind diversitatea și incluziunea, demonstrându-și angajamentul de a asigura egalitatea de șanse și de a capacita mediul de lucru; constată, de asemenea, că Institutul a luat mai multe măsuri pentru a crește satisfacția personalului său la locul de muncă și echilibrul dintre viața profesională și cea privată, măsuri care constau, printre altele, în preluarea costurilor cu transportul public și înscrierea copiilor angajaților la grădinițe internaționale și condiții de muncă flexibile și hibride;

19. ia act de faptul că în cadrul programului de formare, care a fost elaborat pentru a răspunde nevoii Institutului și a personalului său de a-și îmbunătăți performanța generală, Institutul a continuat să ofere cursuri de formare online pentru personalul său, printre care se numără cursuri de etică și de integritate, prevenirea hărțuirii, protecția datelor, eficacitatea reuniunilor în format hibrid, sensibilizare cu privire la securitatea informatică și formare în materie de securitate;

20. salută lansarea cu succes în 2022 a două proceduri pentru candidaturi la stagii; ia act de faptul că, prin urmare, un total de 23 de tineri profesioniști au participat la stagii în cadrul Institutului, dintre care unii au început, iar alții își finalizau stagiile în 2022;

21. ia act de faptul că un fost comisar și un fost deputat în Parlamentul European, în calitate de membri ai consiliului de conducere, primesc onorarii în valoare de 2 000 EUR per reuniune a consiliului la care participă, de la bugetul Institutului;

22. este preocupat de faptul că în 2022 a fost raportat un caz de hărțuire, pentru care a fost deschisă o anchetă administrativă aflată încă în curs de desfășurare; invită Institutul să raporteze autorității care acordă descărcarea de gestiune cu privire la evoluțiile din acest caz cât mai curând posibil; constată că Institutul dispune de o politică de protecție a demnității persoanei și de prevenire a hărțuirii psihologice și sexuale și că Institutul face parte din grupul operativ de consilieri confidențiali existent la nivelul agențiilor; așteaptă cu interes să primească raportul și recomandările acestora;

Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și transparența

23. ia act de măsurile aplicate și de eforturile constante depuse de Institut pentru a asigura transparența, prevenirea și gestionarea conflictelor de interese, precum și protecția avertizorilor de integritate; observă că Institutul a publicat pe site-ul său declarațiile de interese și CV-urile membrilor consiliului său de conducere și ale echipei de conducere; constată, de asemenea, că Institutul publică lunar pe site-ul său informații despre toate întâlnirile la care participă consiliul de conducere și echipa sa de conducere în cadrul evenimentelor și reuniunilor publice;

24. ia act de faptul că Institutul a adoptat o politică privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese pentru personal, inclusiv proceduri privind depunerea și evaluarea declarațiilor anuale de interese și o procedură aplicabilă în cazul încălcărilor normelor Institutului în materie de declarare a intereselor; constată, de asemenea, că Institutul a înființat un comitet consultativ pentru conflictele de interese, a organizat pentru personal sesiuni de sensibilizare în chestiuni de etică și integritate și elaborează în prezent o decizie privind modelele și procedurile administrative în materie de conflicte de interese;

25. salută eforturile depuse de Institut în ceea ce privește declarațiile de interese ale membrilor consiliului său de conducere, care trebuie să efectueze trei declarații diferite: declarația anuală de interese, declarația de interese privind evaluarea propunerilor din CCI-uri și declarația de interese privind planul de activitate al CCI-urilor; ia act de faptul că în declarația anuală de interese a unor membri ai consiliului de conducere au fost identificate situații de conflict de interese și, prin urmare, aceștia au fost informați și au fost adoptate măsuri de atenuare;

26. ia act de faptul că Institutul lucrează la elaborarea unei noi politici de evaluare a restricțiilor și interdicțiilor aplicabile personalului său de conducere superioară după încetarea raporturilor de muncă de a prelua anumite funcții după încheierea mandatului; observă că politica va specifica funcțiile a căror preluare este interzisă după încheierea mandatului, precum și criteriile de aplicare a acestor interdicții în viitor, cu o limită de doi ani; salută faptul că Institutul va adopta, de asemenea, o politică sau o decizie în materie de corupție la începutul anului 2024, care va constitui baza pentru dezvoltarea unor mecanisme interne anticorupție care vor fi puse în aplicare;

27. ia act de faptul că OLAF a emis două recomandări în urma a două investigații diferite, una dintre ele fiind pusă în aplicare în cursul anului 2022, iar cealaltă aflându-se în curs de aplicare; solicită Institutului să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune despre acțiunile realizate în urma acestor recomandări;

28. reamintește că este important ca Institutul să capete o mai mare vizibilitate în mass-media, pe internet și pe platformele de comunicare socială, pentru a-și face activitatea cunoscută în rândul cetățenilor;

Achizițiile publice

29. ia act de faptul că, în cazul a trei plăți administrative auditate, în valoare de 337 116 EUR, Institutul a autorizat angajamentele bugetare numai după semnarea angajamentelor juridice aferente; subliniază că acesta nu este un incident izolat, întrucât Curtea observase anterior o problemă similară în raportul său din 2021; reamintește că acest lucru contravine articolului 73 alineatul (2) din Regulamentul delegat (UE) 2019/715 al Comisiei ([2]) (regulamentul financiar cadru); observă din răspunsul Institutului că acesta va lua măsuri suplimentare pentru a asigura conformitatea deplină cu dispoziția respectivă, și anume sesiuni de informare dedicate personalului, actualizarea procedurilor existente și consolidarea controalelor interne aferente; cere Institutului să ia măsuri imediate și să pună în aplicare măsuri pentru a se asigura că toate tranzacțiile financiare respectă regulamentul financiar cadru;

Controlul intern

30. ia act de faptul că Institutul a încheiat tranziția de la funcția structurii de audit intern către o funcție de monitorizare și supraveghere a CCI-urilor, stabilită prin Decizia 12/2022 a consiliului de conducere, cu efect de la 1 aprilie 2022; constată că funcția de audit intern este în prezent asigurată de Serviciul de Audit Intern al Comisiei (IAS); observă că, în plus, rolul coordonatorului pentru control intern a fost consolidat, cu sarcini care includ coordonarea activităților de control intern și de raportare în cadrul Institutului, punerea în aplicare a recomandărilor de audit, coordonarea auditurilor, asigurarea legăturii cu organismele de audit extern și contribuția la gestiunea financiară și operațională în domenii precum achizițiile publice, executarea contractelor, plățile și raportarea;

31. ia act de faptul că IAS a început pregătirile în 2022 pentru planul strategic de audit intern al Institutului pentru perioada 2023-2025; constată, de asemenea, că IAS a procedat la un audit, încheiat în 2023, cu privire la managementul experților din cadrul Institutului, cu scopul de a evalua eficacitatea sistemului de control intern pentru procesele de management al experților, inclusiv selecția, contractarea și plata în cadrul Institutului;

32. subliniază că implementarea unei recomandări importante emise de IAS în urma auditului privind gestionarea resurselor umane din 2021 și care se referă la exercițiul de evaluare și reclasificare a fost întârziată semnificativ cu 15 luni; ia act de faptul că printre riscurile identificate s-au numărat posibile întârzieri și ineficacități în realizarea exercițiului, riscul de luare a unor decizii de management incorect justificate care să fie contestate în procedurile de recurs sau în fața Curții, nemulțumirea și lipsa de motivație a personalului; este preocupat de neîndeplinirea rolului Comitetului comun de reclasificare și pierderea generală a credibilității legată de exercițiul de reclasificare și mecanismul de contestare, care scad motivația membrilor personalului; invită Institutul să ia măsuri proactive pentru a remedia eventualele întârzieri și ineficiențe în exercițiul de evaluare și reclasificare și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la progresele înregistrate în această privință;

([2]) Regulamentul delegat (UE) 2019/715 al Comisiei din 18 decembrie 2018 privind regulamentul financiar cadru pentru organele instituite în temeiul TFUE și al Tratatului Euratom și menționate la articolul 70 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 122, 10.5.2019, p. 1).

33. observă că Institutul și-a intensificat interacțiunea cu OLAF, organizând reuniuni bilaterale și sesiuni de sensibilizare cu privire la combaterea fraudei; constată, de asemenea, că Institutul și-a pus în aplicare strategia antifraudă 2021-2023, adoptată în mai 2021;

34. ia act de faptul că Institutul a realizat exercițiul de evaluare a riscurilor și a consemnat în registrul riscurilor pentru 2022 că a identificat următoarele riscuri: unele elemente din programul anual de lucru riscă să nu fie implementate din cauza resurselor umane insuficiente, implementarea necorespunzătoare a unor acorduri privind CCI-urile, întârzieri în procedurile de achiziții ale Institutului și în integrarea în sistemele informatice ale Comisiei, printre altele; invită Institutul să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la evoluția situației în această privință;

35. constată din raportul Curții că, în cazul unei comenzi de reînnoire a unui software, Institutul nu a efectuat o verificare *ex ante* pentru a confirma dacă contractantul percepuse prețul corect și majorarea corectă a tarifului, astfel cum se prevedea în contractul-cadru aplicabil; constată că acest lucru contravine dispozițiilor de la articolul 30 din Regulamentul financiar cadru privind controalele *ex ante* și creează riscul ca Institutul să plătească sume incorecte pentru serviciile obținute; observă din răspunsului Institutului că atunci când va solicita o ofertă, va cere contractantului și o defalcare a prețului, care să indice în mod clar prețul și marja de profit, pentru a evalua orice risc legat de preț;

Alte observații

36. ia act de faptul că în 2022 Institutul a organizat evenimente pentru a-și spori vizibilitatea în statele membre și în Uniune, precum și zile ale porților deschise, pentru a informa cu privire la oportunitățile oferite de Institut potențialilor candidați; ia act și de faptul că Institutul a lansat „Inițiativa privind talentele în domeniul deep tech”, care face parte din Noua agendă europeană de inovare și care va ajuta cetățenii să dobândească competențe în domenii tehnologice de viitor;

37. observă că Institutul a depus eforturi pentru a deveni o agenție neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei, luând măsurile necesare în materie de management de mediu; ia act de faptul că Institutul este cel mai mare ecosistem de inovare din Uniune și un instrument principal în cadrul programului Orizont Europa pentru combaterea schimbărilor climatice și gestionarea aspectelor conexe; salută acțiunile întreprinse de Institut în 2022 pentru a-și atinge obiectivele de mediu: crearea Comitetului pentru sustenabilitate, intrarea în subrețeaua pentru ecologizare din cadrul Rețelei agențiilor UE și organizarea acțiunii EITree, când diferiți membri ai personalului au plantat arbori într-o zonă urbană;

38. ia act de faptul că certificarea EMAS se află pe agenda Institutului pe termen mediu-lung;

39. face trimitere, pentru alte observații cu caracter orizontal care însoțesc decizia privind descărcarea de gestiune, la rezoluția sa din 11 aprilie 2024 ([3]) referitoare la performanțele, gestiunea financiară și controlul agențiilor.

([3]) Texte adoptate, P9_TA(2024)0280.